

Føroyingar brúka **svarta orku** til upphiting og til flutning

18.000 oljufýringar eru í Føroyum – bert 122 bilar verða drivnir við el-orku

Árni Gregersen

Ongantið fyrr hevur verið tosað so nógv um grøna orku, sum í hesum tíðum.

Samgongan hevur sett sum mál, at í 2030 skal øll orka á landi vera grøn orka. Men langt er eftir á mál.

Helvtin av framleiðsluni hjá SEV er hendinga ferð úr vindi og vatni, men eisini hjá interkommunala felagsskapinum er langt eftir á mál.

Tá ið samgongan var skipað í september 2015 stóð soleiðis í samgonguskjalinum:

Ein miðvís ætlan fyri útbýgging, umlegging, framleiðslu og nýtslu av varandi orkukeldum verður raðfest. Í minst lagi helvtin av øllum sethúsum og bygningum skulu innanfyri 10 ár hitast við grønar orku.

Í 2030 skal øll elorka á landi koma frá varandi orku. Fyri at gagnnýta elorkuna í yvirskoti og geva rúm fyri størri útbýggingum skal eggjast til grøna orkunýtslu hjá húsarhaldum, í flutningi og í vinnu. Verandi stuðuls- og avgjaldsskipanir skulu umleggjast til tess at røkka málunum.

Allir almennir nýbygningar skulu hitast við grønar orku, og ætlan fyri orkusparing og –

umlegging gerast fyri eldri bygningar.

Vinnumenning og útbúgvingar innan grøna tøkni og orku skulu stimbrast.

Sjálvt um málsetningurin er rættuliga greiður, so er ikki komið serliga langt við umleggingini.

Eitt yvirtilt vísir, at vit hava 18.000 oljufýringar til upphiting av sethúsum og bygningum. 1000 hús verða hitað við fjarhita og 1000 hús við hitapumpum.

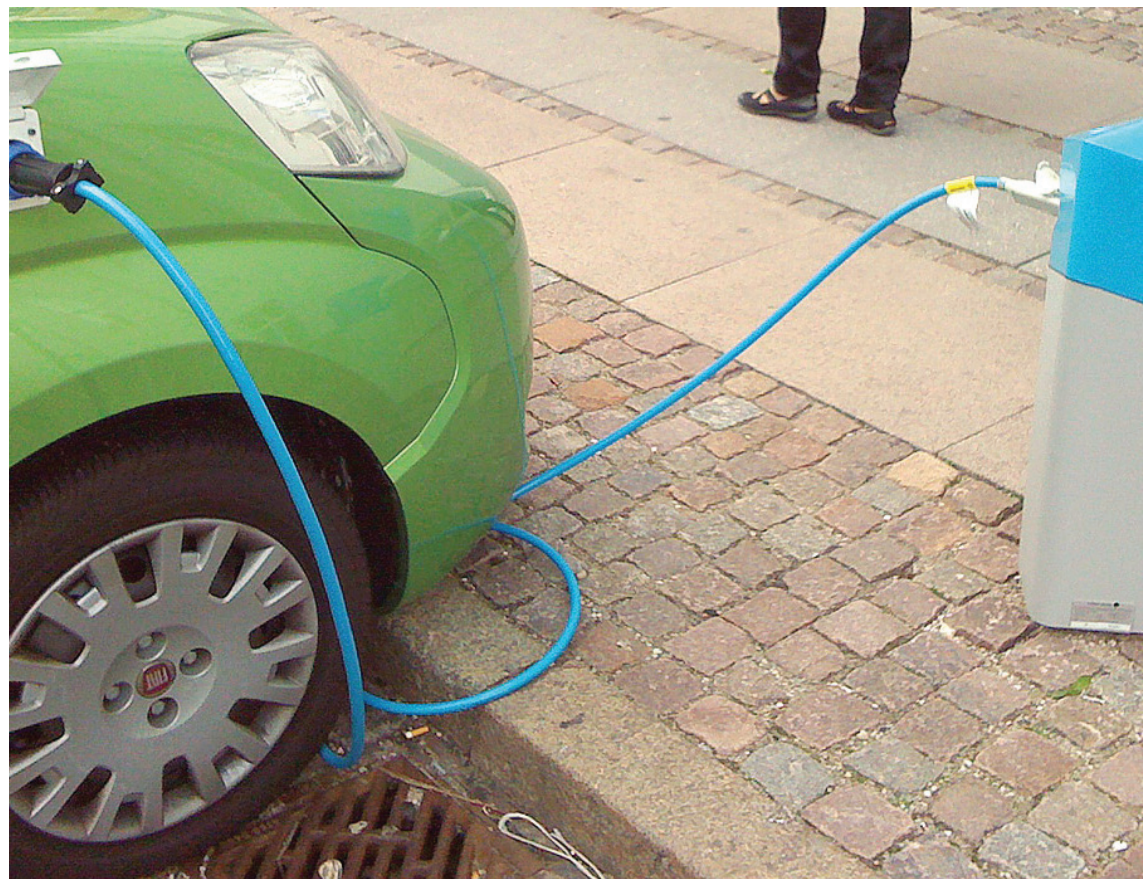
Millum tey 1000 húsini eru meira enn 300 hitað við jarðhita.

Hjálp á vegnum

Sjálvt um tað gongur seint við umleggingini frá svartari til grøna orku, so eru ávís tiltøk sett í verk, so tað loysir seg betur at skifta til hitapumpu og elbil.

SEV hevur sett serligai elprisin til hitapumpur og heimaløðistøðir til elbilar er 1,39 kr. pr. kWt.

Endamálið við biligari elprisum til hitapumpur og heimaløðing av elbilum, er at skunda undir skiftið frá oljuriknum hitaskipanum til meira burðardyggar hitaskipanir, og skiftið frá olju- og

bensinriknum bilum til elbilar. Flutningur á landi stendur við eitt vegamót.

Nærum allar bilaverksmiðjur eru í holt við at menna bussar, lastbilar og persónbilar til ein broyttan marknað, har m.a. el er orkukeldan. Í Føroyum stendur flutningur á landi fyri um 12 prosent av CO₂ útlátinum í Føroyum.

Menningin av persónbilum er komin longst, men komandi tíðina verða eisini alsamt fleiri bussar og lastbilar at persónbilar at siggja á vegnum.

Jarðhitin

Í sambandi við upphiting av húsum, er jarðhitin helst grønaasta keldan.

Hetta virkar soleiðis, at eitt

djúpt hol verður borað niður í jørðina og so verður beska send gjøgnum holið niður og upp aftur. Hitamunurin á tí sum fer niður og tað sum kemur upp, hitar húsini.

Meir enn 300 slík hol eru borað, men tað vísir seg, at ein slík umlegging kostar millum 100.000 og 200.000 krónur. Royndirnar vísa eisini, at hetta verður mest brúkt, tá ið nýggj hús verða bygd.

Viðvíkjandi flutningi, so er menningin komin nakað ávegis, men higartil er sum nevnt bert 122 el-persónbilar í Føroyum.

Tankarnir um umlegging eru kortini, tí júst í hesum døgum verður hugt at, um tað ber til hjá tí almenna og hjá kommununum at krevja, at tey sum skulu røkja bussruturnar í Føroyum brúka albussar til endamálið.

Eitt rættuliga stórt ferðalag fer seinast í hesum mánaðinum til Roskilde, at hyggja at nýggju skipanini har. Har verða bert el-bussar brúktir.

Umfram at øll orka á landi í Føroyum skal vera grøn í 2030, so vil samgongan eisini, at helvtin av øllum húsum í Føroyum eru upphitað vil grønar orku, longu í 2025.

